

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI**

z dnia 10 maja 2002 r.

w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy użytkowaniu wózków jezdniowych z napędem silnikowym

tekst ujednoczony przez redakcję

Dz.U. z 2002 r., nr 70, poz. 650 ze zm.

Na podstawie art. 237¹⁵ § 2 Kodeksu pracy zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy przy użytkowaniu wózków jezdniowych z napędem silnikowym, zwanych dalej „wózkami”, używanych w transporcie wewnętrznym zakładów pracy.

§ 2. 1. Stosowane w zakładach pracy wózki powinny spełniać wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii określone w odrębnych przepisach.

2. Niedopuszczalne jest dokonywanie przez użytkownika w użytkowanych wózkach zmian konstrukcyjnych lub demontażu urządzeń ochronnych i sygnalizacyjnych.

§ 3. Obsługa i konserwacja wózków oraz przeprowadzanie okresowych przeglądów i napraw powinny być wykonywane zgodnie z dokumentacją techniczno-ruchową opracowaną przez producenta.

§ 4. 1. Do obsługi wózka może być dopuszczony pracownik, który ukończył 18 lat i uzyskał:

- 1) uprawnienia operatora, zgodnie z odrębnymi przepisami, lub
- 2) imienne zezwolenie do obsługi wózka wystawione przez pracodawcę, ważne na terenie zakładu pracy tego pracodawcy.

2. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, może być wydane pracownikowi po ukończeniu, z wynikiem pozytywnym, szkolenia dla kierowców wózków zorganizowanego przez pracodawcę, według programu opracowanego lub zatwierdzonego przez jednostkę organizacyjną wyznaczoną przez ministra właściwego do spraw gospodarki.

3. Kierowcy posiadający uprawnienia do prowadzenia wózków jezdniowych mogą obsługiwać również wózki zasilane gazem, pod warunkiem że wymiany butli gazowych dokonywać będą pracownicy posiadający uprawnienia do wykonywania tych czynności.

§ 5. 1. Przed przekazaniem wózka do użytkowania pracodawca powinien zapewnić kontrolę jego stanu technicznego, w tym kontrolę elementów, układów i mechanizmów; w szczególności należy sprawdzić:

- 1) prawidłowość działania układu kierowniczego, hamulcowego i napędowego, mechanizmów podnoszenia oraz osprzętu,
- 2) sprawność oświetlenia i sygnalizacji, prawidłowość działania urządzeń pomiarowo-kontrolnych oraz elementów i urządzeń zabezpieczających kierowcę i osoby współuczestniczące w czynnościach transportowych.

2. Przeprowadzenie kontroli, o której mowa w ust. 1, powinno być odnotowane w dokumentach eksploatacyjnych wózka.

3. Niedopuszczalne jest eksploatowanie niesprawnego wózka lub bez odpowiedniego osprzętu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

§ 6. 1. Przed przystąpieniem do pracy z użyciem wózka pracodawca powinien przekazać kierowcy wózka aktualne informacje o warunkach pracy, a w szczególności o:

- 1) masie ładunków, ich właściwościach fizycznych i chemicznych oraz rodzajach opakowań tych ładunków,
- 2) zagrożeniach pożarowych, wybuchowych, chemicznych i innych mogących wystąpić w pomieszczeniach, w których wózek ma być eksploatowany,
- 3) stanie technicznym dróg i trasie przejazdu wózka,
- 4) wymaganiach dotyczących organizacji pracy związanej z użytkowaniem wózka, w tym środkach, jakie należy stosować dla zachowania bezpieczeństwa podczas pracy.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, należy przekazać kierowcy wózka podczas szkolenia z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy określonego w odrębnych przepisach oraz każdorazowo w przypadku zmiany warunków wykonywania pracy.

§ 7. 1. Pracodawca powinien określić dopuszczalne prędkości wózków na poszczególnych odcinkach dróg, uwzględniając przy tym nasilenie ruchu, rodzaj przewożonych ładunków, szerokość i stan dróg oraz widoczność.

2. Pracodawca powinien podjąć środki organizacyjne, zapobiegające wchodzeniu pracowników pieszych na teren wózków.

3. W przypadku gdy ze względu na rodzaj wykonywanej pracy nie jest możliwe spełnienie warunków, o których mowa w ust. 2, pracodawca powinien zastosować odpowiednie środki zabezpieczające pracowników przed skutkami zagrożeń powodowanych działaniem wózków.

§ 8. 1. Ładunki transportowane wózkami powinny być rozmieszczone i zamocowane tak, aby nie stwarzały zagrożeń wypadkowych.

2. Ładunki wystające poza obrys wózka mogą być na nim transportowane wyłącznie z zachowaniem warunków określonych w przepisach Prawa o ruchu drogowym.

§ 9. Dopuszczalne jest przewożenie osób na wózkach lub przyczepach wyłącznie pod warunkiem, że wózki lub przyczepy są do tego przystosowane przez producenta.

§ 10. 1. Podnoszenie osób przy użyciu wózków podnośnikowych na pomostach dostosowanych i specjalnie zamontowanych do tego celu jest dopuszczalne, o ile dokumentacja techniczno-ruchowa dopuszcza taką możliwość.

2. Wysokość podnoszenia oraz udźwig wózka wyposażonego w pomost nie mogą przekraczać wielkości określonych przez producenta.

3. Przewożenie osób na pomoście wózka specjalistycznego sterowanego z tego pomostu dopuszczalne jest przy użyciu wózka odpowiednio przystosowanego przez producenta do tej pracy.

§ 11. Przed wjazdem do wagonów kolejowych, pojazdów samochodowych i na rampy statków powietrznych kierowca wózka powinien:

- 1) sprawdzić, czy ciężar wózka wraz z ładunkiem nie przekracza dopuszczalnego obciążenia tych środków transportu i umożliwić bezpieczny wjazd,
- 2) uzgodnić sposób załadunku towaru, o ile jest to konieczne.

§ 12. 1. W pomieszczeniach pracy dopuszczalne jest używanie wózków z silnikiem spalinowym z zastrzeżeniem ust. 2, pod warunkiem że substancje szkodliwe wydalone z silnika i hałas związany z jego pracą nie powodują przekroczenia wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń, określonych w odrębnych przepisach.

2. Niedopuszczalne jest używanie w pomieszczeniach pracy wózków z silnikami spalinowymi zasilanymi benzyną etylizowaną lub zawierającą inne substancje toksyczne.

§ 13. Pracodawca jest obowiązany zapewnić odpowiedni nadzór nad pracami przy użyciu wózków, w szczególności prowadzonymi przy przemieszczaniu ładunków mogących stwarzać potencjalne zagrożenie wypadkowe.

§ 14. 1. W pomieszczeniach zagrożonych pożarem lub wybuchem mogą być używane jedynie wózki specjalnie dostosowane przez producenta do pracy w tych warunkach.

2. Wózki, o których mowa w ust. 1, powinny być odpowiednio oznaczone, a po każdej wykonanej naprawie poddane badaniom w celu stwierdzenia, czy zostały zachowane wymagania specjalnego dostosowania do pracy w pomieszczeniach zagrożonych pożarem lub wybuchem.

§ 15. Każdorazowo przed rozpoczęciem prac w pomieszczeniach zagrożonych pożarem lub wybuchem oraz związanych z transportem materiałów niebezpiecznych należy dokładnie sprawdzić stan techniczny wózka i współpracujących elementów wyposażenia dodatkowego oraz urządzeń niezbędnych do bezpiecznego wykonania pracy i zapewnienia bezpieczeństwa otoczeniu.

§ 16. Niedopuszczalne jest:

- 1) przewożenie ładunków niedostosowanych do wymiarów platformy ładunkowej wózka,
- 2) używanie wózków w miejscach o nawierzchni i jej nachyleniu nieodpowiadającym warunkom określonym w dokumentacji techniczno-ruchowej wózka,
- 3) używanie wózków w miejscach o niesprawdzonej wytrzymałości podłoża lub o wytrzymałości mniejszej niż wymagana dla obciążonego wózka,
- 4) używanie wózków w miejscach nieoświetlonych, chyba że wózek wyposażony jest w światła odpowiednie do rodzaju i miejsca wykonywanej pracy,
- 5) obciążanie wózka ponad jego dopuszczalną ładowność,
- 6) używanie wózków do pchania innych pojazdów lub do ciągnięcia wózków doczepnych, jeżeli ich liczba lub masa ładunku przekraczają dopuszczalne wielkości określone przez producenta,
- 7) używanie wózków w warunkach niestabilnego lub śliskiego podłoża uniemożliwiającego bezpieczne manewrowanie transportowanym ładunkiem.

§ 17. Uprawnienia operatora i imienne zezwolenia, o których mowa w § 4 ust. 1, wydane na podstawie przepisów dotychczasowych, zachowują swoją ważność.

§ 18. Traci moc rozporządzenie Ministra Przemysłu Maszynowego z dnia 2 listopada 1978 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy eksploatacji wózków jezdniowych z napędem silnikowym (Dz. U. Nr 27, poz. 119).

§ 19. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.